

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

“5199 Sayılı Hayvanları Koruma Kanununda ve 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu’nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” ve gerekçesi ekte sunulmuştur.
Gereğini saygıyla arz ederim. 26.07.2018

Alpay Antmen
Mersin Milletvekili

GENEL GEREKÇE

5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu kapsamında hayvanları öldürme yahut zarar verme fiillerinin suç olarak nitelendiği denilebilecek tek hüküm 151. Maddede belirtilmiştir. Bahse konu yasa ise oldukça yetersizdir ve caydırıcılığı bulunmamaktadır. Kamuoyunda da sıkça konuyla ilgili şiddet görüntüleri yayılmakta ve tüm toplum hayvanlara yapılan kötü muamele ve cezasızlık nedeniyle tepki göstermektedir. Konu sadece siyaset kurumunun çözebileceği ancak siyaset üzeri bir meseledir.

Öncelikle sadece sahipli hayvanlara zarar verme fiili ceza kanunu kapsamında tutulmuştur. Oysa tüm hayvanların da hakları olduğunun bilinciyle hareket edilmesi gerekir.

Basından, raporlardan, takiplerimiz ve konuyla ilgili demokratik kitle örgütlerinin açıklamalarına göre son 1 yılda Türkiye’de;

- 1 milyar 156 milyon 407 bin 473 hayvanın yaşam hakkı gaspı oldu.

- 1 milyar 106 milyon 235 bin 358’ini küçük kafeslerde yaşamaya mahkûm edilen ve çok kısa bir süre zarfında, kaçınılmaz bir son olarak kesimhaneye gönderilen tavuk ve hindilerin yaşam hakkı ihlâli yaşandı.

- 8 milyon 216 bin 506 hayvana işkence yapıldı...

Türkiye’de keyif için son 1 yılda 9982 hayvan avlandı.

Hayvanlara yönelik kötü muamele, işkence ve öldürme gerekçesiyle sadece ve sadece 229 şahsa idari para cezası uygulandı.

Uluslararası hukuki düzenlemelere baktığımızda Hayvan Hakları Evrensel Bildirgesi karşımıza çıkmaktadır. Hayvan Hakları Bildirgesi, 15 Ekim 1978 tarihinde Paris’in UNESCO evinde ilan edilen ve 14 maddeden oluşan bir metindir. İlgili bildirmede haklarını savunamayan hayvanlara da birtakım haklar tanınmıştır. Özellikle 2 düzenlemenin nazarı itibare alınması oldukça önemlidir;

- “Bütün hayvanlar saygı görme hakkına sahiptir. Bir hayvan türü olan insan, öbür hayvanları yok edemez.” (madde 2)
- “Zorunluluk olmaksızın bir hayvanın öldürülmesi yaşama karşı suçtur.” (madde 11)

Dünyadaki düzenlemelere bakıldığında ise Birleşik Krallık’ta Hayvan hakları, Ceza Kanunu’nda düzenlenmiş ve hayvan haklarına aykırı muameleler suç sayılmıştır. Fransa’da da, benzer şekilde hayvan hakları ile ilgili düzenlemeler Ceza Kanununda yer almış, hayvan haklarına aykırı muameleler suç addedilmiştir.

Dolayısıyla ülkemizde 5199 Sayılı Hayvan Haklarını Koruma Kanunu ile hayvan haklarının korunması hedeflenmişse de; hiçbir neden olmaksızın hayvanları öldürme yahut hayvanlara zarar verme fiilinin Türk Ceza Kanunu kapsamında suç sayılması oldukça önemlidir. Dünyada ve uluslararası düzenlemeler ışığında bunun bir gereklilik olduğu aşikardır.

Cezalandırmanın temel hedeflerinden birinin de caydırıcılık olduğu göz önüne alınarak; hayvanları öldüren yahut hayvanlara zarar veren kimselere hapis cezası öngörölmüştür. Bir diğer değişiklik önerisi ise hayvanların ‘mal’ değil ‘hisli varlıklar’ olduğunun yasal olarak düzenlenmesini içermektedir.

Hayvanlara şiddetin önlenmesi ve şiddet gösterenlerin gereken cezaya çarptırılmasını hangi görüş, düşünce, inanç ya da grup olursa olsun tüm toplumsal katmanların ortak beklentisidir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1 - 5199 sayılı ‘‘Hayvanları Koruma Kanunu’’nun başlığı ‘‘Hayvan Hakları Kanunu’’ olarak değiştirilerek hayvanların hisli varlıklar olduklarını ve doğuştan gelen hakları olduğu belirtilmiştir.

MADDE 2- 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununun 151. Maddesinin 2. fıkrasının değiştirilerek; haklı bir neden olmaksızın hayvanları öldüren veya zarar veren kişilerin hapis cezası ile cezalandırılması hedeflenmiştir. Metindeki zarar; öldürme, şiddet, yaralama, tecavüz, vurma ve her ne suretle olursa olsun hayvana zarar vermedir.

MADDE 3 – Kazanç, eğlence ve deney için hayvanların suiistimal edilmemesi, öldürülmemesi amaçlanmıştır.

MADDE 4- Yürürlük maddesidir.

MADDE 5- Yürütme maddesidir.

**5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNU VE 5199 SAYILI HAYVANLARI KORUMA
KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1 - 24/6/2004 tarihli ve 5199 sayılı “**Hayvanları Koruma Kanunu**”nun başlığı “**Hayvan Hakları Kanunu**” olarak; Birinci Kısım Birinci Bölümünün başlığında yer alan “**İlkeler**” ibaresi “**Haklar**” olarak;1 inci maddesinde yer alan “**sağlamaktır.**” ibaresi “**sağlamak, hayvanların hisli varlıklar olduğundan dolayı doğal yaşamlarından kaynaklanan ekolojik haklarını güvence altına almaktır.**” olarak değiştirilmiştir.

MADDE 2 - 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununun 151. Maddesinin 2. fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

“Haklı bir neden olmaksızın, sahipli ya da sahipsiz hayvanı öldüren veya her ne suretle olursa olsun zarar veren kişi hakkında, 1 yıldan 3 yıla kadar hapis cezası verilir.”

MADDE 3 - 5199 sayılı kanunun 10 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Hayvanları kumar, eğlence, gösteri amacıyla kullanmak ya da kullandırmak, bu yollarla onlar üzerinden ekonomik çıkar sağlamak veya üçüncü şahısları bu nedenle teşvik etmek ya da azmettirmek yasaktır.”

MADDE 4- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5- Bu Kanunun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.